

วารสารบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ ปีที่.....ฉบับที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จ.นนทบุรี

ศิรดา นามะคุระ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จ.นนทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จ.นนทบุรี จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 136 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน .05 การสุ่มตัวอย่างจากประชากรใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้หาความเชื่อมั่นได้ค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 0.950 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทดสอบค่าที (T-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จ.นนทบุรี ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง
2. บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จ.นนทบุรี มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ และด้านการส่งเสริมนักเรียน
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายกิจกรรม พบว่าด้านการส่งต่อ ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในรายกิจกรรม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่แตกต่างกัน

บทนำ

การศึกษาเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนมีความรู้ความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้คนพัฒนาตนเอง เพื่อรับการเปลี่ยนแปลงของช่วงชีวิตได้อย่างเหมาะสม แต่การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมนั้นก็นำมาซึ่งปัญหาอุปสรรคของผู้เรียน หากไม่สามารถแก้ไขปัญหาของผู้เรียนได้ จะทำให้พัฒนาการของผู้เรียนด้อยลง มีพฤติกรรมไม่พึงปรารถนา ดังนั้นควรช่วยกันควบคุมดูแลให้การสนับสนุนเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ มีวุฒิภาวะที่ดีในการคิดและตัดสินใจอย่างเหมาะสม

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการ เพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัยด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของ ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ(การุณ เชิดชู, 2557 : 2)

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จังหวัดนนทบุรี เพื่อนำผลจากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนานักเรียนและเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อช่วยในการบริหารสถานศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จำแนกตามอายุและประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ในขอบข่ายและภารกิจด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และผู้วิจัยได้สรุปรวมเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการ โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 208 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 136 คน โดยเลือกแบบเจาะจง 2 คน สุ่มตัวอย่างตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางของ เกรงซีและมอร์แกน 134 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 1.2 การคัดกรองนักเรียน
- 1.3 การส่งเสริมนักเรียน
- 1.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา
- 1.5 การส่งต่อ

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ประกอบด้วย 2 ด้าน ดังนี้

- 2.1 อายุ
- 2.2 ประสบการณ์การทำงาน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม มีข้อคำถามเป็นแบบนิมิตามทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 5 ด้านทั้งหมดได้แก่

ด้านที่ 1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	มีจำนวน 5 ข้อ
ด้านที่ 2 การคัดกรองนักเรียน	มีจำนวน 5 ข้อ
ด้านที่ 3 การส่งเสริมนักเรียน	มีจำนวน 5 ข้อ
ด้านที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา	มีจำนวน 5 ข้อ
ด้านที่ 5 การส่งต่อ	มีจำนวน 5 ข้อ

ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด การให้คะแนนมีดังนี้

มากที่สุด	ได้	5	คะแนน
มาก	ได้	4	คะแนน
ปานกลาง	ได้	3	คะแนน

น้อย	ได้	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ได้	1	คะแนน

การแปลผลตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981 : 182) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม (คำถามปลายเปิด)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม มีดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงานโดยการหาความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงานโดยการใช้การทดสอบสมมติฐานดังนี้

3.1 ครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ต่างกัน ใช้ค่า t-test

3.2 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม แตกต่างกัน

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงานโดยการใช้ค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่าง 136 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่ คือ น้อยกว่า 5 ปี และรองลงมาครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปี ตามลำดับ

2. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน วัดเขมาภิรตาราม จำนวน 136 คน มีความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ และด้านการส่งเสริมนักเรียน

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผลการวิเคราะห์พบว่าโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ครูประจำชั้นมีการไปเยี่ยมบ้านของนักเรียน(1ครั้ง/ภาคเรียน) รองลงมา คือ ครูรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนครอบคลุมทุกด้าน เช่น ความสามารถ สุขภาพ ครอบครัว ฯลฯ และครูมีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น แบบทดสอบ SDQ แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ การสังเกต ฯลฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ผลการวิเคราะห์พบว่าโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูประจำชั้นมีการไปเยี่ยมบ้านของนักเรียน(1ครั้ง/ภาคเรียน) รองลงมาคือ ครูรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนครอบคลุมทุกด้าน เช่น ความสามารถ สุขภาพ ครอบครัว ฯลฯ และครูมีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น แบบทดสอบ SDQ แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ การสังเกต ฯลฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการค้นหาข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติม เช่น การพูดคุย การสังเกต ฯลฯ

2.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ผลการวิเคราะห์พบว่า โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน รองลงมา คือ ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนาและแก้ปัญหานักเรียน และผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครองให้ความสนใจต่อกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา

นักเรียนเพื่อปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผลการวิเคราะห์พบว่า โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูจัดกิจกรรมชุมนุมที่นักเรียนสนใจ เช่น ชุมนุมดนตรีสากล ชุมนุมสะสมแสตมป์ รองลงมา คือ ครูติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงมีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และครูจัดหาทุนการศึกษา และชี้แนะแนวทางสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเศรษฐกิจ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูดูแลใส่ใจนักเรียนโดยทั่วถึงเท่าเทียมกันทุกคน

2.5 ด้านการส่งต่อ ผลการวิเคราะห์พบว่า โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ครูติดต่อประสานงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมา คือ ครูมีการวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อส่งต่อ (ตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน) และครูส่งต่อนักเรียนไปยังฝ่ายแนะแนวเพื่อรับคำปรึกษา และช่วยเหลือนักเรียน ในกรณีที่ปัญหาของนักเรียนเกินความสามารถของตนเองที่จะแก้ไข ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ครูมีการติดตามผลการแก้ปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่อง ขณะที่นักเรียนอยู่ในการดูแลของผู้เชี่ยวชาญและหลังจากการรับช่วงต่อจากผู้เชี่ยวชาญจนกว่านักเรียนจะได้รับการพัฒนา

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน นำเสนอ ดังนี้

3.1 จำแนกตามเพศ เป็น 2 กลุ่ม คือ เพศชาย และเพศหญิง พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ในด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานข้อที่ 1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการส่งต่อ ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนวัดเขมาภิรตารามแตกต่างกัน

3.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน เป็น 2 กลุ่ม คือ มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปี พบว่าครูที่มี ประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 5 ปี มีความ คิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม

โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในรายการกิจกรรม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ พบว่ารายด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ในรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ครูประจำชั้น มีการไปเยี่ยมบ้านของนักเรียน(1ครั้ง/ภาคเรียน)

ความสำคัญของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คือ เนื่องด้วยความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกันหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวก และลบ ดังนั้นการรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้องทางซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มิใช่การใช้ความรู้สึกหรือการคาดเดาโดยเฉพาะในการแก้ปัญหานักเรียนซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียนหรือเกิดน้อยที่สุด

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน ในรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา ต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ครูมีการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เช่น แบบทดสอบ SDQ แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ การสังเกต ฯลฯ การคัดกรองนักเรียน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน ในรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ครูมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน การจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting) เป็นการพบกันระหว่างครูที่ปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และร่วมมือกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้าน โรงเรียนและผู้ปกครอง การประชุมผู้ปกครองจะทำให้ให้นักเรียนได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากผู้ปกครองมากขึ้น ทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณภาพ มีความสามารถมากยิ่งขึ้น หรือร่วมมือกับทางโรงเรียนในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ในรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ครูจัดกิจกรรมชุมนุมที่นักเรียนสนใจ เช่น ชุมนุมดนตรีสากล ชุมนุมสะสมแสตมป์

ซึ่งมาตรการในการป้องกันปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในสังคมปัจจุบันมีดังนี้

1. ครอบครัวหรือผู้ปกครองต้องให้ความรักและความอบอุ่นแก่ลูกหลาน
2. การปลูกฝังค่านิยมเรื่องเพศที่ถูกต้องให้แก่ลูกหลาน
3. พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องเข้าใจลักษณะธรรมชาติและความต้องการของวัยรุ่น
4. ครอบครัวมีการเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ช่วยให้วัยรุ่นแสดงลักษณะ

ความเป็นตัวของตัวเอง มีการปรับตัวทางสังคมที่ดี

5. เลือกหรือคัดกรองสื่อต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต ให้อยู่ในขอบข่ายที่เหมาะสมไม่ล่อแหลมจนเกินไป

6. การสนับสนุนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เช่น การอ่านหนังสือ การออกกำลังกาย เป็นต้น

7. กลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อวัยรุ่นมาก พ่อแม่ ผู้ปกครอง จากเหตุการณ์รุนแรงและครอบครัว

การจัดกิจกรรมชุมนุมเป็นมาตรการหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน และยังเป็นการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องตามความสนใจของนักเรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน

1.5 ด้านการส่งต่อ ในรายด้านพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก โดยเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ ครูติดต่อประสานงานทั้งหน่วยงาน

ภายในและหน่วยงานภายนอกโรงเรียน ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา มี 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายใน ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้องที่สามารถให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาและความต้องการของนักเรียน การส่งต่อภายนอก เป็นการส่งนักเรียนไปให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ช่วยเหลือพัฒนานักเรียน กรณีที่เกินความสามารถของสถานศึกษา โดยครูแนะแนวหรือผู้เกี่ยวข้อง เป็นผู้ดำเนินการส่งต่อและมีการติดต่อรับทราบผลการช่วยเหลือเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง การดำเนินการส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ใน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งต่อ ซึ่งจำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงานในรายด้านและภาพรวมสรุปได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ใน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งต่อ ซึ่งจำแนกตามเพศ ตลอดจนภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ทั้ง 5 ด้าน ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำข้อมูลนักเรียนรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนครอบคลุมทุกด้าน เช่น ความสามารถ สุขภาพ ครอบครัว ฯลฯ เสริมสร้างการประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ด้วยการเยี่ยมบ้านนักเรียน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตลอดจนมีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยแบบสอบถามต่างๆ เช่น แบบทดสอบ SDQ แบบทดสอบ EQ แบบทดสอบ IQ การสังเกต ฯลฯ เพื่อประกอบการคัดกรองนักเรียน กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง เพื่อนำไปสู่การป้องกันปรับปรุงและแก้ไขปัญหานักเรียนด้วยวิธีการที่ถูกต้อง และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สรุปผล และนำข้อมูลไปใช้พัฒนาส่งเสริมนักเรียน เสนอต่อผู้บริหารต่อไป ซึ่งครูที่มีเพศแตกต่างกัน ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่ในรายกิจกรรม พบว่าด้านการส่งต่อ ครูที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ด้านการส่งต่อนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเพื่อสร้างองค์ความรู้แก่บุคลากรทางการศึกษาตลอดจน ควรจัดให้มีการอบรมของระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนแก่นุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวัดเขมาภิรตารามเพื่อให้ความรู้ที่ถูกต้องและความเข้าใจต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ใน 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งต่อ ซึ่งจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกันทั้ง 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูที่ปรึกษา ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในดูแลนักเรียน ควรเป็นผู้ที่ดูแลเอาใจใส่นักเรียนโดยทั่วถึงเท่าเทียมกันทุกคน ติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ช่วยจัดหาทุนการศึกษา และชี้แนะแนวทางสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเศรษฐกิจ ติดตาม ชี้แนะนักเรียนให้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ มีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนในการแก้ปัญหานักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยดำเนินการแก้ไขปัญหาล่วงหน้าก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน โดยอาศัยประสบการณ์ในการทำงาน ความเชี่ยวชาญในการช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตลอดจนส่งต่อนักเรียนรายที่มีปัญหาเกินความสามารถของตนเองที่จะแก้ไขได้โดยประสานความร่วมมือกับงานแนะแนว ให้นักเรียนได้อยู่ในความดูแลของผู้เชี่ยวชาญต่อไป ทั้งนี้ในรายการกิจกรรม ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไม่แตกต่างกัน เพราะผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกันย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำข้อมูลนักเรียน สามารถจัดเก็บข้อมูลที่เป็นในการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ครอบคลุมทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอจากสิ่งที่ได้จากงานวิจัย

1.1 จากการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ผลการวิจัยพบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยเฉพาะด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นด้านที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงสุด หน่วยงานในส่วนกลาง ซึ่งเป็นหน่วยงานที่การกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการสถานศึกษา ควรนำผลการวิจัยในการศึกษา เกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ไปวางแผน หรือใช้เป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุง

ส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิภาพ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา รวมถึงใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบดูแลช่วยนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษา ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.2 จากการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะด้านการส่งเสริมนักเรียน เป็นด้านที่พบว่ามีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับที่สองในองค์ประกอบ และรายชื่อ คือ 1. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน 2. ครูจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมพัฒนาและแก้ไขปัญหานักเรียน 3. ครูมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน 4. ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและผู้ปกครองให้ความสนใจต่อกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน 5. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน 6. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน ในกลุ่มต่างๆ โดยใช้เป็นแนวทางแก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริม และพัฒนาประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา รวมถึงใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบดูแลช่วยนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษา ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม มีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

2.1 จากการศึกษาพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียน เป็นหนึ่งในมาตรการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยในการจำแนกกลุ่มของนักเรียน และง่ายในการสนับสนุน ดูแลช่วยเหลือ หรือปรับปรุงแก้ไขในรายที่มีปัญหาอย่างตรงจุดต่อไป ดังนั้นจึงควรทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคัดกรองนักเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

2.2 จากผลการวิจัย ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม โดยเฉพาะโรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ควรมีการศึกษาและนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ด้านการจัดทำข้อมูลนักเรียน ในด้านการติดต่อประสานงานกัน ในระหว่างบุคลากรในเครือข่ายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมสร้างความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. 2550. คู่มือการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญการพิมพ์.

การุณ เชิดชู. 2557. ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน
พร้าววิทยาคม อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เกษมสุข อันตระโลก. 2557. ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสว่างแดนดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร เขต 23 ค้นจาก
http://tdc.thailis.or.th/tdc//browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=404522&query=%E0%A1%C9%C1%CA%D8%A2&s_mode=any&d_field=&d_start=0000-00-00&d_end=2560-04-07&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=3&maxid=128. สืบค้นวันที่ 7 เมษายน 2560

วินัย จันทรานาค. 2558. ศึกษาเรื่อง แนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของวิทยาลัยการอาชีพจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การศึกษาอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สมศักดิ์ วรรณศิริ. 2550. ศึกษาว่า ศึกษาและเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. ค้น
จาก http://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=34&RecId=845&obj_id=9579&showmenu=no&userid=0. สืบค้นวันที่ 7 เมษายน 2560

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547ฯ : 44). การส่งเสริมนักเรียน. กรุงเทพฯ.
สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2560

โสพิศ ดินราช. 2551. ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 2. ค้นจาก http://tdc.thailis.or.th/tdc//browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=23301&query=%E2%CA%BE%D4%C8&s_mode=any&d_field=&d_start=0000-00-00&d_end=2560-04-07&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=2&maxid=54. สืบค้น
วันที่ 7 เมษายน 2560